

AKIL, İMAN VE HUDUTSUZ BİR ÂLEM

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü
li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyi-
dinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi
kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü mu-
hammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şer-
ra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin
bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâle-
tin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-ne-
biyyi sallallahu aleyhi ve sellem.*

[Ana rahminden] çıkınca görüyoruz ki, oo ne âlemmiş bu. Şimdi buradan da çıkıncı göreceğiz ki ne âlem varmış, o âlem ne âlemmiş. Şimdi biz ana rahmindeki insan gibiyiz. Yani ana rahmindeki insan nasılsa, şimdi dünya bir ana olmuş biz de onun içerisindeyiz. O dünyadan çıktıktan sonra âlemleri görünce, hayretten hayrete düşüp de, "Ah, niçin o dünyadayken ben bu güzel hayatı kazanmaya çalışmadım!" diye [pişman olacaklar.]

Vay pişmanların haline!

Allah cümlemizi aklı başına gelip de, bu kısacık âlemin içinde, şu âhiretin güzel nimetlerini ve Hakk'ın rızasını kazanmaya çalışan kulların arasına bizleri de kabul buyursun inşallah.

Şimdi bunun için alttaki bu dersimizde bugün ona işaret olarak buyuruyor ki; Allahu Teâlâ bizi yaratmıştır, yaratmış fakat bizi bir de akılla tezyin etmiş, bir de akıl vermiş bize. Bu akılla biz insan olmuşuzdur. Yoksa diğer hayvanlardan [farkımız] aramızdaki bir nutuk, bir hayvân-ı nâtık, "konuşan bir hayvan" diyorlar bize de. Mesela hangi hayvan alırsanız yemede, içmede, zevkte, sefada hep müşterekizdir. Ama onlarda konuşma kabiliyeti yok, bizde konuşma kabiliyeti var. Konuşup, dertlerimizi anlatabiliyoruz, bir cemiyet halimiz var.

Şimdi bu aradaki ayrılık farkı; Allahu Teâlâ bizi akılla tezyin etmiş, akıl nimeti vermiş, hayvanda yok bu. Yok ama onda da bir idrak var, otu koklar böyle, o ot kendisine yaramayacak bir ota yemez onu. O kadar idraki vardır. Tehlikeyi sezer o tarafa gitmez. Ama insandaki görüş onda yoktur tabiatıyla. İnsan mükerrem bir mahluk, müşerref bir mahluk, çok güzeldir.

Bu da Cenâb-ı Hakk'ın verdiği aklın sayesinde-
dir. Bu akıl bizde olmasa hiçbir şeye yaramayız.

Bu akıl hakkında, "Akıl nedir acaba?" diye-
rekten çok konuşmalar yapmışlar. Eh kimisi
nefs-i nâtıkadır demiş, kimisi akleden mücer-
ret bir varlıktır demiş. Bedene taalluk eder, ta-
sarrufu bedende vardır, ama bize onların hiç
birisi lazım değil.

Yani lazım olan akıl nedir, [nasıl tarif edi-
lir]?

Akıl, ikâl denilen bağlamadan, bağdan iba-
rettir. Bir hayvanı kösteklerler, bağlarlar bir ka-
zığa çakarlar, bu bağ sebebiyle hayvan bir yere
kımıldayamaz. Bu aklın ikâli oradan gelme.
Yani insanı bağlamış, dininde sebat ediyor, Al-
lah'ın emrinden dışarıya çıkmıyor. O hayvan na-
sıl ki kendisinin ipi ne kadarsa ondan dışarı çı-
kamaz, ipinin sahasında dolaşır.

İpinin sahasında dolaşır o hayvan, ne sebe-
biyle?

O bağ, ikâl sebebiyle.

Şimdi müslüman insanda da o akıl sebe-
biyle eğer hudûd-u şeriyyenin dışarısına çıkmı-
yorsa, onda akıl var, ona akıllı deriz. Ama şimdi
diyeceksin ki;

Hocaefendi bak aya da gidiyor adam ve büyük bir akıl ister bu. Ufak şeylerle olmaz ki?

Ha, o aklı gider, aklı da iki kısma ayırıyorlar; akl-ı maâdî, akl-ı maâşî diyorlar. Bir akıl var ki âhireti sezer, Allah'ı sezer, bu âlemin dışındaki âleme inancı vardır. Bir akıl vardır da bu dünyada hayvanlar gibi yiyip içip, yaşamasını bilir. İşte dünyada aya da gider, nereye giderse gitsin. Ama Allah celle ve alâ'nın emrine imtisal etmeyen insanın aklı, akl-ı nâkıstır. Akl-ı kâmil değildir, akl-ı nâkıstır. Çünkü hudûd-u şeriyyeyi muhafaza edemiyor, gûnahtan gûnaha, gûnahtan gûnaha, onu da irtikâp ediyor, onu da irtikâp ediyor. Bunu işte filanlar yapıyor biz de yapalım diyor.

E canım bir kere aklın var ya, düşün bakalım, müslümana yakışır mı bu hal yakışmaz mı?

Gavur yapıyorsa, müslümanın da yapması lazım mı?

Gavur yapar yapar, ama müslüman da onu yapsın mı?

Hayır.

Bunu sezemezse o akıl akıl değildir demek.

Onun için;

Lemmâ halakallâhu'l-akle. "Aklı yarattı Cenâb-ı Hak." *Kâle lehû akbil.* "Ona dedi ki; gel, hemen kabul et." *Fe-akbele.* "Kabul etti." *Sümme kâle.* "Sonra dedi ki. *Edbir.* "Git." *Fe-edbera.* "Peki dedi, gitti." *Sümme kâle lehû.* "Sonra dedi ki." *Uk'ud.* "Otur." *Fe-ka'ade.* "Derhal oturdu."

Emre intisal.

Sümme kâle intık. "Söyle." *Fe-netaka.* "Konuştu." *Sümme kâle usmut.* "Sus dedi." *Fe-samete.* "Sustu."

Yani emre imtisal ediyor. Allahu cella ve alâ ne dediyse onu yapmakla mükellef.

Şimdi akıl demek, Allahu Teâlâ'nın emrine imtisal eden kimsenin aklı akıldır. Allahu Teâlâ'nın emrinden dışarıya çıkmış olan insanların aklı bir fındık kabuğunu doldurmaz.

Şimdi çok acayip şey, bugün yetişen nesil bir parça okuyor. Okumasıyla beraber kendisini İmam-ı Âzam gibi kocaman bir derya görüyor, "Bu mezhepler ne olacak, bunları toplayalım da bir tane yapalım." diyor. İyi ama senin aklınla o mezhep sahiplerinin aklını ölçelim bakalım.

Senin her gün günaha giren aklınla, bu günah-
tan böyle zehirden kaçır gibi kaçır bir
zâtın akıllı bir olur mu hiç acaba canım?

Bu kadarcık idrakinde mi yok?

Sen bütün gün günahların içine dalmakta-
sın. Günahdan kendini bir kurtarışın imkanı da
yok. Onunla beraber kalkıyorsun da, o büyük
kimselerin lokmasını yutmaya çalışıyorsun.

Allah affetsin kusurlarını.

Şimdi bu emre uydu bu akıl, otur dedi
oturdu, kalk dedi kalktı, gel dedi geldi, git dedi
gitti. Yani burada anlatıyor ki bize, akıl, Allahu
Teâlâ'nın emrine imtisal eden insanın akıllı akıl-
dır. Bu Allahu Teâlâ'nın emrine imtisalde pey-
gamberin emri de dahildir. Çünkü lâ ilâhe illa-
lah deyince olmuyor, Muhammedün Resûlullah
ile tamam oluyor iman. Öyleyse Allah'ın emrine
ve Peygamber'in de sünnetine imtisal netice-
sinde akıl akıl olur. Yoksa sen dünyayı bil, para
etmez, dünyayı dolaş, para etmez.

Ya?!

İş, Allahu Teâlâ'nın emrine imtisalde. Onun
altında tabi Peygamber'in de emrine imtisal,
ikisi birdir yani. Allah'ın emrine [imtisal]

dediğimiz vakitte Peygamber'in emri de onun içine dahildir.

Sümme kâle. "Cenâb-ı Hak celle ve alâ buyuruyor ki." *Mâ halaktü halkan ehabbe ileyye minke ve lâ ekremü.* "Senden daha güzel, ekrem ve bana sevgili bir mahluk yaratmadım." *Bike u'refu ve bike uhmedu.* "Seninle bana hamd olunur, o akıl sayesinde. Bu akıl sayesinde benim emirlerime itaat edilir."

İtaat, o akıl ne nispetteyse o insanda, bu insan o nispette Allah'a mutîdir. Aklı nispetinde Allah'a mutîdir. Allah'tan uzaklaştığı nispette de aklı zayıftır, yoktur.

Ve bike utâ'u ve bike âhuzu ve bike u'tâ ve iyyâke uâtibu ve leke's-sevâbu ve aleyke'likâbu. "Sevap ve cezada bunun üzerinedir."

Ve mâ ekremtüke bi-şey'in efdale mine's-sabri.

Aklı verdi, aklın yanına bir de sabır verdi.

"Akılla beraber sabır da olunca ondan daha güzel bir şey olmaz."

Titiz, acûl insanların aklı ne kadar çok da olsa, sabırları olmadığı için, akılları yine zayıf olur.

Allah kusurlarımızı affetsin. Vermiş olduğu güzel aklını güzelce bu dünyada kullanıp, O'nun bu dünyanın dışında olan, o âhiret nimetlerine kavuşma kabiliyet ve iktidarını Cenâb-ı Hak cümlemize ihsan buyursun.

Bu dünya tabi perdeli bir dünya, işte ancak muhitimizi görebiliyoruz. Fakat bu dünyadan çıktıktan sonra hududu olmayan bir âleme rast geleceğiz. Hududu olmayan bir âleme rast geleceğiz. Onun adına cennet diyorlar ya, çeşit nimetleriyle de biz orada ikram olunacağız. O nimetlerin en güzeli de Cenâb-ı Hakk'ın cemaliyle müşerref olmak, nimetlerin en üstünü olacak.

Âdem aleyhisselam'ı Cenâb-ı Hak yarattı, cennetine koydu. Cennete koyduktan sonra cennetten de li-hikmetin takdîr-i ilâhi bu dünyaya indirdi.

Allemehû san'ate külli şey'in. Bugün insan diyor ki; işte bak neler yapıyoruz. Senin yaptıklarının hepsi baban Âdem aleyhisselam'ın hünerlerinden bir hüner. Kendinin bir şeyi yok. Yani bugün uçuyorsun, aya gidiyorsun, yıldıza gidiyorsun, nereye gidersen git, babamız olan Hazreti Adem Peygamberimiz'in yaptıkları,

bildiği h nerlerden bir ilme v k f olmu uz. Bütün ilmi Hazreti Allah celle ve al  Âdem aleyhisselam'a ikram etmiş. Fakat bugün tedrici tedrici insanda zuhur etmektedir. Lisan Adem aleyhisselam'dan gelmedir. Bütün lisanlarla tekell m  Âdem aleyhisselam yapm . Her evladına ayrı bir dille konu mu .

Allemeh  san'ate külli şey'in ve zevvedeh  min sim ri'l-cenneti. Aynı zamanda da cennet meyvalarından onu meyvalandırmı tır." *Fe-sim r k m hâzihi min sim ri'l-cenneti.* "Bugün elimizde olan bu meyvalar cennet meyvalarından bir meyvadır ama." * ayre enne semerete-k m tete ayyer .* "Bizim meyvalar zamanı geçince bozulur." *Ve semeru'l-cenneti l  yete ayyeru.* "Cennetin meyvasına bir şey olmaz."

Buzdolabı istemez, kendiliğinden haphazır, taptaze, yerinde duruyor hep. Dalından koparırsın, kopardığın vakit dalında aynısı mevcut yine. Yani saymakla bitmeyen nimetler hazır o evde, cennet evinde. O eve özenerek burada hazırlanmak lazım. Burada o eve özenerek hazırlanmadan orasını adama vermezler. Burada kabiliyet ve istidat neticesinde Cenâb-ı

Hakk'ın affına mazhar olaraktan orasını lütfe-
derse ne mutlu bize!

Lemmâ esleme Umeru.

Malum ya, İslâmiyet [kolay yayılmadı.]
Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem 10 sene
Mekke-i Mükەرreme'de, "Bırakın şu gavurluğu,
gelin İslâm'a!" diye davette bulundu. Dostların-
dan, ahbablarından, tanıdıklarından aleni, gizli
İslâm'a davet etti durdu da Hazreti Ömer 40.
olaraktan müslüman oldu. On senede 36 tane
müslüman olmuş, 10. senede Hazreti Ömer ile
beraber 40'a tamam olmuşlar. Bir kısmı da bun-
ların kadınlar idi ve zuâfâlardan ibaretti.

İşte o hikayesi uzun. Hazreti Ömer'e
Cenâb-ı Hak İslâmiyet'i nasip etti ama Peygam-
ber sallallahu aleyhi ve sellem'in duasının tesi-
ridir. Cenâb-ı Peygamber dua ediyor ki;

"Yâ Rabbi! İslâm'ı ya Ömer ile ya şeyle sen
teyit eyle, kuvvetlendir."

Derken nasibi Hazreti Ömer imiş. Kız kar-
deşinin meselesi dolayısıyla Hazreti Ömer'e na-
sip oldu.

Geliyor Hazreti Ömer, ashâb-ı kiram da bir
evde oturuyorlarmış. Demişler ki;

"Ömer geliyor bir zararı dokunacak mı acaba? Karşısına çıkalım mı kılıçlarımızla? Ömer bu, yaman!"

"Yok!" demiş, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem kendisi karşısına çıkmış, bir kucaklamış onu. Kucaklayınca demiş;

"Yâ Resûlallah! Ben İslâm'a geldim, bana telkin et imanı."

Orada imanla müşerref oluyor. Ondan sonra diyor ki;

"Artık saklanmamıza da, böyle gizli şey yapmamıza imkan yok, hadi buyurun, gidelim Harem-i Şerif'te beraberce namazlarımızı kılalım." filan diyerekten [Kâbe'ye gidiyorlar ve İslâm'ın açıktan tebliği başlıyor].

Şecaatli bir insan, böylece İslam'ı seçti, de onun İslâmiyeti [seçeceğini Cebrail aleyhisselam haber veriyor.]

Etânî Cibrîlû. "Cebrail aleyhisselam geldi bana". Fe-kâle: kadi'stebşere ehlü's-semâi bi-islâmi Umere. "Ömer'in İslâmiyetiyle ehl-i semâ bile sevinç içerisindeler yâ Resûllallah!" dedi.

Çünkü İslâmiyet onunla kuvvet bulacak, teyit olacak. Çok cesur bir adammış.

"Tırnak kadar bir necis bulaşırsa insanın üzerine, o insanın abdesti sahih olmaz." derler. Hazreti Ömer'in tırnağı bizim avucumuz kadar-mış. Onun için avuç, el ayası kadar demişler. Kılıcının kabzasını bugün pehlivanlarımız bile kaldıramıyor. Böyle bir adam!

Allah şefaathlerine nail eylesin.

Lemmâ kâne leylete üsriye bâ merertü bi'l-melei'l-a'lâ ve Cibrîlü ke'l-hilsî'l-bâlî min haşyetillâhi azze ve celle.

Çok dikkat etmeye şâyandır. Cebrail bir melektir. İnsandan evvel Cenâb-ı Hakk'ın yarattığı meleklerden bir melektir. Meleklerin reisleri ve başları ve peygamberlere vahiy getiren elçidir. Çok uzun zaman Cenâb-ı Hakk'a ibadet taatle ömrünü geçirmiş bir zâttır, bir varlıktır. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e de Kur'ân-ı Azîmüşân'ı getiren, tebliğ eden, vahyeden zât budur.

Mirac gecesi, miraç günü, "Ben Mele-i Âlâ'ya uğradım." diyor sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri. "Baktım ki o Cibril'i bir palaya bürünmüş bir halde gördüm."

Neden?

Min haşyetillâhi azze ve celle. "Allah korkusundan."

O kadar bir tevâzu hâli, bürünmüş bir hâli var ki sanki o Cibril değilmiş. Halbuki Cibril'deki kuvvet o kadar muazzam ki kanatlarını açtığı vakitte göğü dolduruyor, güneşi kesiyor, bütün şark ile garp arası kanatlarının altında kalıyor. Böyle bir kuvvetin sahibi, ama Allahu Teâlâ'nın korkusundan bir hırkaya bürünmüş. Pala diye şey yapıyorlar ki, hırka deyiveriyoruz. Onun içerisinde böyle titriyor âdeta. Biz çok zaifiz. Onların o kadar uzun ömürleriyle beraber bu korkuları [var,] bizim çok kısa bir ömrümüzün içerisinde birçok da günahlarımız var. Onlarda günah da yok. Masumdurlar, günahları da yok.

Ve yef'alûne mâ yü'merûn. "Allah'ın emrini îfâ ederler. Katiyen günah bilmezler." *Lâ ya'sûnallâhe mâ emerehüm.* "Hiç isyanları yoktur."

İsyanları, kusurları olmadığı halde her an için o kadar korku, şiddet ve dehşet içerisinde dirler. Çünkü onlar çok tecrübeler görmüşler. İşte o tecrübelerden birisi de şeytân-ı aleyhillânenin hocalık devrinden şeytanlık devrine

düşüşü var. İnsanların âkıbeti de meçhuldür. Bu meçhuliyetinden dolayı insanın kendisine güvenecek hiçbir durumu yokken, bizim yanımıza sokulmanın imkanı yok. Başımız ta göklerde!

Le-mevkifun fî sebîlillâh.

Cihadın tabi muhtelif mertebeleri var. Bir düşman karşısında dövüşen asker var, bir de gerilerde onlara yardımcı olan askerler var. Daha geriden paralarıyla evlerinde oturup yardım edenler de var.

"Allah için bir hudutta bekleyen bir adam."

Nasıl hudut ama?

Düşman karşısında değil, geri mıntıkada, geride.

Lâ yüsellü fîhi seyfün. "Ki bulunduğu yerde kılıçlar dövüşmüyor." *Ve lâ yut'anu fîhi bi-rumhin.* "Süngüler de oynamıyor, rahat bir ev." *Ve lâ yürmâ fîhi bi-sehmin.* "Oklar da atılmıyor."

Geri bir mıntika ama burada Allah için bir bekçilik yapıyor o adam, fisebilillah. Gerek ilmiyle, gerek servetiyle, gerek cesediyle gidiyor tabi yapıyor.

"Bunun bu hali." Efdalu min ibâdeti sittîne seneten. "Altmış senelik ibadetten, -nafile

ibadetten ama yanlış anlamayın- 60 sene yapacağı nafile ibadetten efdaldır." demiş.

Çünkü bu *fisebilillah* mücahede olmasa İslâm kökünden gitmiştir. Anında gider. Ancak İslâmiyet'in ayakta duruşu *mücâhede-i fisebilillah ile kâim*. *Mücahede-i fisebilillah* için eski müslüman canının şهادetini minnet bilirdi. Şehit olsam diye can atardı yani böyle. Bu kadar şهادet onların önünde kıymetliymiş. Onun için saltanatların çok çeşidi var. Hangi saltanat, en gözünde büyüyen hangi saltanat olursa olsun şهادetin yanında hiçbir hakka haiz değildir yani sıfırdır. Ne olursan ol. Şهادet mertebesiyle hiçbir mertebe ölçülemez. Yani şهادet mertebesiyle ölçülecek bir mertebe yoktur. Onun için eski müslüman bunu cana minnet bilirdi de dünyanın fethine topu yoktu, tüfeği yoktu, bir şeysi yoktu; parası pulu da yoktu, hiçbir şeysi de yoktu ama dünyaya ferman okudu, şark ile garp arasına İslâm'ı yaydı gitti.

Ne sayesinde?

Mevkifu fî sebîlillâhi.

Bu şهادet mertebesine erişebilmek gayesi içlerinde böyle yanıyordu. Onun için

düşmanın karşısında üç topu, beş topu görüp de kaçmaz.

Bu müslümanın şîârı mı hiç?

Orada ölmek onun için büyük devlet, katiyen kaçmak denilen şeyi bilmez. Onun için harpten kaçmak affolunmayan en büyük günahlardan birisidir. Düşman karşısında, dövüş halinde kaçış en büyük günahtır. Bunu müslüman bilir. Onun için şehadet de en büyük mer-tebe.

Bu dünyada yaşayıp da ne olacak uzun mertebe?

Ne kadar yaşarsan yaşa elbette bir gün Az-rail gelip seni alacak. Müddet gelmeyince za-ten ölüm denilen şey olmaz. Müddet gelme-yince ölüm denilen şey olmaz, bunu iyi bilmek lazım. Bunu eski müslüman çok iyi bilirdi; "Ece-lim gelmediyse katiyen ölmem. Ateşin içersine girsem de ölmem." [derdi.] Ölmeyeceğini bil-diği için atılır, atılınca da düşman elbette kor-kar kaçardı. Ama bugün hay bir top gelirse, bir kurşun gelirse, ölürsem diye korkan adamın ci-hadı elbette cihattan sayılmaz.

Bakınız;

"Hem de öyle atmış senelik sevap ki." *Lâ yu'sallâhu fîhâ tarafete aynin.* "Melek gibi hiç günah işlememiş, hiç günahı yok."

Hiç günahsız 60 senelik ibadet edebilmek şerefine nail olmak peygamberler müstesna beşerin haddi değil.

Onun için insan var kuvvetiyle bu cihadın içine girmeye çalışmalı.

Tabi yaşlar ilerler, bizim gibi adamı sürükleyip de götürmezler harbe, işimiz yok orada, iş yapamayız.

Ama bu cihattan geri kalmak olur mu?

Ben de ne yaparım; benim orada dövüşmeye gücüm yetmiyorsa, orada dövüşen insanların ailesine bakmak, çoluğuna çocuğuna bakmak, ihtiyaçlarını gidermek; para, ekmek, yemek yardımlarını elinden gelerek yapmaya çalışmak da, bu da onlarla beraber olmaktır.

Cenâb-ı Hakk'ın bu ümmete olan ihsanlarından birisi de;

Len yecmeallâhu alâ hâzihi'l-ümmeti seyfejni: Seyfen minhâ ve seyfen min aduvvihâ.

Cenâb-ı Hakk'ın lütfu çok bize elhamdülillah. Onun için iç fitneleri olur da, insanlar birbirleriyle dövüşme halinde, kavga gürültü

halindeyken, bir de dışardan düşmanın tecavüzü olmaz. Düşmanın tecavüzü halinde içerde bir fitne kopup da birbirleriyle boğuşursa yine olmaz. İkisini bir yerde ikisini bir arada Cenâb-ı Hak cemetmez.

Len yecmeallâhu alâ hâzihi'l-ümme'ti seyfe'yni. "İki kılınç, birisi iç dövüşü, birisi de dıştaki düşmana karşı dövüş, bu ikisi birden olmaz."

Ve şimdiye kadar da görülmemiştir.

Len yehlike'n-nâsü hattâ ya'zurû ev yu'zerû min enfüsihim.

Şimdi bakınız bu çok kısacık bir hadis ama çok geniş manâları vardır. Bu ya'zuruyu ya'zirû diye de okumuş olanlar var hangisi de olsa ikisi de aynı manâya geliyor. *Hattâ yertekibû umûran kabîheten ve yukîmü azzen min enfüsihim.* "Günahları işliyorlar, kabih, fena şeyleri işliyorlar, sonra diyorlar ki;

"Ne yapalım mecbur olduk. Mecbur olduk, şu özürden bu özürden yaptık, işte şunlara aldandık bunlara aldandık. Bu özürler, kendilerinden uydurdukları bu özürleri ind-i ilahiyede makbul olmaz."

Ġayru nâfi. "Bu özürlerde buna fayda vermez." diyor. *Ve hattâ yeksirû mine'z-zünûbi*. "Günahları artar, böyle yığılır yığılır yığılır." *Ve lâ levme aleyhi fi ihlâkihim* diyor, "Özürlerinden dolayı özürlerini kabul ededek şey olmaz." *Bi-kesrati'z-zünûbihim*. "Zünupların çoğalması, yani günah adamı gavur etmez, gavurluğa doğru sürükler."

Yani günah, mesela [bazı mezhepler,] "Bir günahı işledin gavur oldun." [der fakat] bizim mezhepte [günah işleyene] "Gavur oldun!" denmez, ama o günah karartacak senin gönlünü, seni sürükleye sürükleye küfrün içerisine götürecektir, sen kendini hâlâ müslüman zannedeceksin. Halbuki gittin küfrün içine girdin bile. Ama o günahlar gözlerini de aklını da perdeledi. Şimdi dünya da basîret denilen şey kapanıyor, insan göremiyor, iç âleme vukuf da olmuyor insanın. Olmayınca kendisini müslüman zannediyor halbuki Müslümanlıktan çoktan çıkmış.

Allah muhafaza.

Onun için gûnahtan korkmak kadar güzel bir şey yok.

Günahın en ufağı...

Ne kadar ufak?

Bu kadar ufak bir günah.

Sakın ha sokulma onun yanına, ondan kork ve kaç. Çünkü alışa alışa, alışa alışa bir ufağını işlersin, ufağını işlersin, [sonra alışır gidersin].

Şimdi bakmak!

Gözün bakması, zararı yok işte bakarsın ne olacak?!

Bakarsın bakarsın sonra kendisini de yaparsın, daha fenasını derken derken aklın başından da gider, İslâm'dan da haberin kalmaz, aklın da kalmaz.

Allah muhafaza etsin.

Onun için hataların, kusurların hepsinden ufağı, büyüğü [demeden kaçacağız]. Büyükten kaçacağız tabiatıyla, fakat küçüklerinden de kaçmak mecburiyetindeyiz.

Allah muhafaza etsin.

Len yenfea hazerün min kaderin ve lâkinne'd-duâe yenfe'u mimmâ nezele ve mimmâ lem yenzil fe-aleyküm bi'd-duâi ibâdallâhi.

Onun için dua etmek mecburiyetindeyiz. Çünkü aciziz, her zaman aczimizi itiraf etmek Müslümanlığın şerefindendir. İnsanın ne bilgisine güvenci olur, ne yaptığı ibadetlere güvenci olur. Ancak Allahu Teâlâ'ya tazarru u niyaz ile;

"Yâ Rab! Sen hıfz u himayenden beri bırakma, ayırma!" diyerekten [dua etmelidir.]

Şimdi *Câmiu's-sağir*'de Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in dualarını okuyorum. Elli sayfa dolu, yani 150-200'e kadar dualar var. Duaları böyle okuyorum, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hep "Aman yâ Rabbi!" diyor. Hep Cenâb-ı Hak'tan hayırlar istiyor, şerlerden sığınıyor.

Niçin?

O öyle bize talim için. Siz de böyle Cenâb-ı Hakk'a tazarru edin, günahlardan korkun, sakının, elinizden gelmez sığının Allah'a. "Yâ Rabbi! Sen himayenden bizi bırakma ki, biz aciziz, sen bizi bırakırsan o günahların içine düşüveririz!" diyerekten böyle daima Cenâb-ı Hakk'a dualar etmek mecburiyetindeyiz.

Şimdi bak dinle;

Len yufliha kavmün ve lev emrehüm imra-eten.

"İşlerini kadınlara terk eden bir ümmet felah bulmaz."

Akşam bir laf oldu da bizim arkadaşlardan birisi Evkaf Müdürlüğü'ne tayin olunmuş. Dediler ki;

"Beş yüz veya 600 tane hanım var içeride, ne yapacaksın bakalım?! Beş altı yüz hanımın içerisine gidiyorsun. Bulunduğun dairede beş altı yüz hanım!"

Eh ne yapalım, şimdi başımıza geldi bu işler. Şimdi beş altı yüz hanım hepsi genç kızlar bunlar; kimisi evli, kimisi evsiz. Bunun çok zararlarından birisi; bunlar evlenmiyorlar, bir kere nesilden zararlıyız. İkincisi; evlenmedikleri gibi böyle memuriyet vazifelerini de alarak erkeklerin hakkına tecavüz ediyorlar. Şimdi bir sürü daireler de erkekler onların yerlerini tutsalar, işsiz erkek de kalmayacak bu sefer. Bu sefer iş bulamayınca hadi Almanya'ya gidiyorlar. Eğer kadınların bir dairede beş altı yüz masası olursa, diğer dairelerdeki mecmu'u kimbilir ne yekün tutacak. Bunların yerine yetişen neslin efendileri otursalar [daha iyi olur.]

Elbette kadınların saçları uzun, aklı kısa dedikleri dedelerimizden kalma bir iştir. Onların ne kadar bilgisi olsa da bir erkeğin bilgisiyle ölçülmez. İçlerinden nadirattan zekalı kadınlar çıkmıştır fakat hepsi de değildir.

Şimdi sen onu bunu bırak da Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in sözüne bak.

Ahmed b. Hanbel, Buhârî, Tirmizî, Neseî Ebû Bekir [radıyallahu anh'ten rivayet etmişler.] Buhârî'si de içinde dört tane ravi.

E İngilizlerin kralları kadınmış!

Ne cehennemde olursa olsun, onun bizimle alakası ne? Biz kendimize bakarız, kendi hareketlerimizi, kendi dinimizin icaplarına göre tanzim etmek vazifemizdir.

Bak şunu dinle şimdi;

Len yezdâde'z-zamânü illâ şiddeten.

Günbegün şiddet üzerine. Hergün, "Neden bu pahalı?" diyorsun. Canım bizim çocukluk devrimizdeki hayatla bugün işte 60-70 sene geçmiş aradan, idir.

oo dağlar kadar fark var arada. Dağlar kadar!

Niçin?

Hergün şiddet demek. Hergün artık. Dert artıyor, musibet artıyor, bela artıyor, yorgunluk artıyor, her şey ona göre artıyor.

Bizim zamanımızda ikindi oldu muydu herkes dükkanını kapar, akşam namazında camisinde. Evine gelir, evinde çocuğunun çocuğunun başında oturur, oo tatlı tuzlu güzel güzel [akşam yemeğini beraber yerlerdi]. Şimdi yatsı

oluyor, geçiyor, saat sekiz oluyor dokuz oluyor, herkes çarşıda daha para kazanmak derdinde. Çünkü meşakkat de o kadar çok. Devlet bu kadar para ister, işçi bu kadar para ister, az çalışmakla olmuyor.

Neden?

Şiddet artıyor. Şiddet arttıkça insan da fazla yükün altına girmek mecburiyetinde kalıyor. Bu fazla yükün altına girince Allah'a kul- luğa da vakit kalmıyor.

Eski adam erkenden gelir evinde oh dinle- nir, abdestini alır, namazına gider, güzel güzel vakitlerini kılardı. Şimdi dükkanından gelemi- yor, işinden gelemiyor.

Allah kusurumuzu affetsin.

Len yezdâde'z-zamânü illâ şiddeten.

Buna itiraz etmişler demişler ki; "Ömer b. Abdülaziz'in zamanı, eski ondan evvelki Haccâc-ı Zalim'in devrinden iyiydi. Ne diyecek- sin?" demişler.

Ha diyorlar ki;

"Haccâc-ı Zalim'in devrinde ashâb-ı kirâm var idi. Ashâb-ı kirâmın bulunduğu devir ondan sonra gelen devirden elbette hayırlıdır." demiş- ler.

Demek ki Ömer b. Abdulaziz'de bir ferahlık olmuşsa da muvakkat bir ferahlıktır ve ondan evvelki Haccâc-ı Zalim'in zulüm olarak yaptığı işkencelerden, belalardan daha belalı bir devirdir.

Ve len yezdâde'n-nâsü illâ şuhhan. "Bu şiddet mukabilinde, zorlukların karşısında insanlarda da, tabiatıyla bir sıkılık belirir."

Elindekini avucundakini biriktirmek hevesiyle etrafındaki insanların yardımına koşamayacak. Halbuki İslamiyet teâvün, yardım dinidir.

Ve te'âvenû ale'l-birri ve't-takvâ.

Allahu Teâlâ müslümanları birbirlerine yardımlaşmaya davet ederken [bugün herşey değişti.] Bunu eski müslümanlar hep yapıyorlardı da, bugün müslümanlar hep paraları biriktirip, bankalara veriyor. Bankalardaki mevduat denilen paraların sayısı hatırımdan çıktı ama, 70 milyar mı ne diyorlardı. Senin cebinde varmış on bin lira götürmüşün vermişin, benim cebimde varmış ben vermişim, toplanan toplanan bu kadar milyar orda mevduat olarak saklanıyor.

Neden?

Bunlardan bir hayır yapsaydın, bunlar toplansa bir fabrikalara verseydik, bir iş yapsaydık, memleketin sahasındaki insanlar Avrupaya gidip çalışacağına memleket fabrikalarında çalışsalardı olmaz mıydı?

Yok, buradan hazır para gelecek. Yüz bin lira verdim, ayda bana işte beş bin lira, üç bin lira geliyor. Müemmen, sıkıntısı yok. Ya fabrikaya verse batarsa fabrika, gider paralar gürültüye. İşte bak filana verdik battı, filana verdik battı.

Eh bizde batacağız ne olacak?

Bankada sağlam duracak da batmayacak mı?

Onun günahının batışı öteki batıştan daha beter. O seni cehenneme sokacak. Burada elinden giderse, eh bir şey değil, ne yapalım veren Allah alır dersin ama, öteki de seni cehenneme atacak. Bunu hesaplamıyor. Allah'ın yasak ettiği;

Yâ eyyühellezîne âmenû lâ te'külû'r-ribâ.

Kur'ân-ı Azimüşşân'da, "Faiz yemeyin!" diyerekten ne kadar dinliyoruz.

Allah!..

Allah kusurumuzu affetsin.

Çok güzel bir derse geldik.

Len tû'minû hattâ tehâbbû.

Bunu Müslim'de de görmüştüm geçen gün, imanı tarif ediyorda. Müslim'de bu hadis daha kısa bu daha uzun, bunun ravileri ayrı onun ki ayrı.

"Siz birbirinizi sevmedikçe iman sahibi olamazsınız."

Şimdi bizim kardeşler bir olsunlar, işte fikir ayrılığı kardeşliğe mani değildir, biz bir kardeşiz diye feryatlar veriyorlar.

Olur mu?

Lâ yectemi'a'z-zıddâni. Bir kaidedir bu, bozulmaz. "Bu iki zıt bir arada toplanmaz." *Zıddân lâ yectemi'âni.* Suyla ateşi bir araya getiremediğin gibi ya su ateşi söndürür, ya ateş suyu söndürür. İkisi bir arada olmaz onların.

Zıddân lâ yectemi'ân olunca seninle ben nasıl kardeş olacağız ya?

Senin yolun ayrı, benim yolum ayrı. Sen tutmuşun başka yolu, ben tutmuşum Allah yolunu.

Allah yoluyla şeytan yolu bir olur mu?

Nasıl kardeş olacağız birbirimizle biz?

Allah hepimizi affetsin, tevfikatı samadaniyesine mazhar etsin.

Evet hep bir milletiz, hep bir memlekette büyüdük, aynı yaşadık, yaşamaktayız da ama insanların fikirleri çokook değişti. O eski günün insanlarını bugün bulmaktan da mahrumuz. Binâenaleyh insanlar sapık fikirlere sapmış oldukları takdirde onlarla kardeşçe geçinmek mümkün olmaz; ne kadar bağırırlarsa bağırırlar...

Ya?

Aradan bu zıttı kaldırmak lazım. Bu nedir mani olan, onu kaldırmak lazım. Bunu kaldıramadıkça hepsi boş laftan ibarettir.

Onun için;

Len tü'minû hattâ tehâbbû. "Birbirinizi sevmedikçe [iman etmiş olmazsınız]."

Bu cemidir, yalnız benim seni sevmemle kafi olmuyor iş.

"Hep birbirimizi sevmedikçe sâhib-i îmân olamazsınız."

Burada kemâl-i îmân kast olunsa gerek. Zaten imanda da asıl kemaldır.

Birbirinizi nasıl seveceksin?

Can kardeşi gibi seveceksin, öz kardeşin gibi seveceksin.

Nasıl ashâb-ı kirâm birbirlerini sevdiler, malım senin malın dedi, evim senin evin dedi, tarlam senin tarlan dedi, istediğın gibi yaşa dedi.

Hatta burada bir hocaefendi vaaz ediyordu da, karımı da istersen, hangisini istersen onu da sana vereyim dedi. O tabiri var da şimdi bazıları itiraz ediyordu öyle şey olur mu filan diyerekten, o da oldu ama. Yani malından da geçiyor adam, "Sana ailemden bir[ini de vereyim." dedi.] Dört tane o zaman, çok yahut daha fazla vardı, "İstediğini boşayayım sana vereyim, senin ailen olsun." [dedi.]

Bu kadar fedakârlık yapmaya kalktı müslüman. Ağzındaki lokmayı verecek derecede yani.

Ama neden o?

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in etrafındaki toplanış, onun etrafındaki aşk, şevk, İslâm'a olan muhabbetin neticesi oluyor. Birisi Mekke'den gelmiş muhacir, birisi Medineli yerli halk. Yerli halk gelen muhacire kolunu açtı, kanadını açtı. Gel kardeşim dedi, işte

oda, işte ev, işte ambar, işte tarla bahçe, ne yaparsan yap dedi. Fakat bu muhacirîn kısmı, gelen müslüman onlara tenezzül etmediler; "Malın mübarek olsun, hanımın mübarek olsun, işin mübarek olsun. Bize çarşayı pazarı gösterin kafi." dediler. "Biz çarşıda, pazarda alış veriş eder, kendi karnımızı doyurabiliriz." gibi bir büyüklük de gösterdiler onlara. Çünkü kardeşlikte de yük olmak diye bir şey yoktur.

E kardeşiz ya, bak bana işte!

Öyle iş yok.

Kardeşlikte yük almak var, yük vermek yok. Yükü alacaksın gücün yetiyorsa, fakat başkasına yük olmak, öyle şey olmaz. Çünkü muhabbete de manidir. Bir insana sırnaştın da yanaştın mıydı bir gün, iki gün bakarlar ama sonra derler ki;

"Yeter artık!"

Bu yeter artığı dedirtirmemek için sen de elinden gelen fedakârlığı yapacaksın ki iki sevgi birbirleriyle temâdî etsin. Temâdî etmeyen sevginin de kıymeti yoktur. Bugün sevişmişiz, yarın ayrılmışız, bu sevgi sevgi sayılmaz ki. Sevgi kıyamete kadar gidecek. Hatta kıyamet gününde de kendisini gösterecek bu sevgi.

İki tane kardeş böyle *huzûr-u Rabbü'l-Âlemîn'e* geliyorlar. Hesapları görölüyor. Birisinin günahı çok, "Atın bunu cehenneme!" diyorlar; ötekini sevabı bol, "Atın bunu da cennete!" diyorlar, götürün cennete.

Cennete gidecek olan diyor ki;

"Ben gitmem cennete! Ben cennete gitmem yâ Rabbi!"

Ya?!

Bu benim kardeşliğimi de affedersin, ya beni onunla beraber yollarsın cehenneme beraber gideriz, ya onu da bırakırsın beraber cennete gideriz!" diyor.

Kardeşlik burada olduğu gibi orda da olacak yani. Ama bu samimi kardeşlik olacak.

Sen kendin gözüne alabiliyor musun onunla beraber cehennemde yanmayı?

Ya beni de at yâ Rabbi cehenneme onunla beraber yanayım, ya onu da affet, beraber gidelim cennete.

Cenâb-ı Hak diyor ki;

"Sen benden daha mı erhamsın?

Atın ikisini birden cennete.

Kardeş böyle olur. Yoksa bugün sevişmişiz [yarın ayrılmışız, olmaz.] Parası varsa severler

bugün insanı, gençliği varsa severler, e mevki varsa severler. Mevkiden düşünce, paradan da mahrum olunca gençlik de elden gidince, köpeklere maskara olur derler ya kurtlar.

Allah muhafaza etsin.

E ve lâ edüllüküm alâ mâ tehâbbûne aleyhi? "Şimdi sizin birbirinizi sevmenize vesile olacak şeye sizi delalet edeyim mi? Siz onun sebebiyle birbirinizi sevesiniz?"

Eh, bize birisi bir para verirse, veyahut menfaatimize yarayan bir şey ikram ederse, dese ki;

"Sana şu evi bağışladım. On katlı bir apartman. Senin olsun, bağışladım."

Bu adama biz nasıl medyûn-ü şükrân oluruz?

Ama Allahu Teâlâ'nın bize verdiği nimetler karşısında bu apartman kaç para eder?

Bir sakalın kılına değmez.

Bir kıl kadar yerinden insanın bir ağrı çıkıyor, bir çıban çıkıyor, bir şey oluyor, feryâd ü figanlar, ameliyatlar, bilmem neler, kıyametler kopuyor.

Ne o yahu?

Allah esirgeye.

Dün bir kardeşin gözüne biraz perde gelmiş, şaşırılmış kardeş, hangi doktor daha mâhir bu hususta diyerekten hastane bırakmamış do-laşmadık. Bak insan nasıl, nasıl bir şey aranıyor, gözüm için ben muayene olacağım hangi doktor mâhir diyor acaba bu işte, bütün doktorları do-laşmış.

E sen dininde hangisi bunun doğru diye hiç aradığın var mı?

Dünyada arıyoruz da din hususuna gelince lâkayıt.

Ha şimdi;

"Delalet edeyim mi ki sevişesiniz."

Paralarla sevişmek için o adam bize apart-manı ısmarladı, bağışladı ama öldü gitti, onun sevgisi de gider onunla beraber. İşte biraz var-lık duanda iltifat ederiz, arkası gelmez. Fakat Cenâb-ı Peygamber'in bize bir tavsiyesi var.

Nedir?

Efşû's-selâme beyneküm.["Selamı ara-nızda yayınız."]

Şimdi bu da gitti mi elden!

Bu da gitti mi elden?

Gitti.

Sabah-ı şeriflerin hayır olsun! Yok, günaydın, akşam aydın, aydın tuttu yerini.

Efşû's-selâme beyneküm Peygamber'in talimi. Kur'an'da da fe-hayyû diyerekten Cenâb-ı Allah celle ve alâ selamı bize emrediyor. Karşındaki esselamü aleyküm dedi mi, ve aleykü-müsselam demekle beraber ve rahmetullahi ve berakatühû ilave etmek de bu tahiyyenin en güzeli oluyor.

Onun için;

Efşû's-selâme beyneküm. "Siz aranızda, birbirlerinize karşı, içten gelen bir aşk ile 'Esselamü aleyküm kardeşim!' deyin."

Ama selamı da lafta bırakma. Selam yalnız laftan ibaret değildir. *Esselamü aleyküm* laftır, sözdür, ağzımızdan çıkar ama manâsı geniştir.

Selam Allahu Teâlâ'nın ismidir, Esmâ-i Hüsnâ'dandır.

Hüvallâhüllezî lâ ilâhe illâ hû. Âlimu'l-ğaybi ve's-şehâdeti hüve'r-rahmânu'r-rahîmu. Hüvellâhüllezî lâ ilâhe illâ hû. el-Melikü'l-kuddûsü's-selâm.

Altıncı esmâ oluyor. Allahu Teâlâ'nın isimlerinden Kur'an'da zikrettiği altıncısı ki selamette olmak istersen, selam Allahu Teâlâ'ya

mahsustur. O bütün arızalardan uzaktır, bütün noksanlıklardan ârîdir Cenâb-ı Hak. Ona hiçbir noksan izafe edilemez.

Onun için *sübhanalllah*, "Ben o Allah'ı tesbih ederim ki; bütün noksan sıfatlardan münezzehtir." [demektir.]

Ölüm gelmez, haline hiçbir tegayyur gelmez. Evveli yok, âhiri de yoktur, daimî bir varlıktır. Sonra yerin göğün, bütün mevcûdâtın hâlıkıdır. Mevcûdâtın içerisinde neler yaratılmışsa, mikrobundan tut bilmediğimiz daha neler varsa hepsinin hâlıkı Allah'tır.

Şimdi bizim bugün mikrop diyerekten ödümüz kopuyor. Ufacık, gözümüzün göremediği bir canlı ispat ediyorlar karşımızda, "Bu canlı bizim canımıza okuyor!" diyorlar.

Canım benim gözümün göremediği bir canlının, benim koca kuvvetime karşı gelebilmesi mantıkımın dışında oluyor benim. Ben ona bir yumruk vursam ezerim.

Nasıl oluyor da o canlının hakkından gele miyorum ben?

Eh, kudretullah! Hakkından gel bakalım! İşte Allahu Teâlâ kudretini sana gösteriyor, "Sana bir mahluk musallat ettim, adı mikrop,

ufacık bir şey, gel hakkından bakalım!" diyor. Hadi doktor doktor, doktor doktor, ilaç ilaç, ilaç ilaç biri gelirken biri çıkar, berbat eder.

Onun için esselam bütün âfatlardan, bütün nekâisten, bütün eksikliklerden münezze olmak Allahu Teâlâ'ya mahsustur. Binâenaleyh sen de [selam verdiğin vakitte;] "Noksan sıfatlardan, âfatlardan, eksikliklerden berî ol kardeşim. Sana Allah noksanlık vermesin, âfet vermesin, bela vermesin, mihnet meşakkat vermesin, dert bela vermesin! Ömrün olduğu müddet içerisinde sağ salim, âfiyet üzerine yaşayasın." diyerekten kardeşine böyle bir dua yapıyorsun ve bu duanın arkasından da onu da gözetliyorsun.

Gözün de onda ama! Fakir muhtaçsa, elini uzatacaksın ona ekmek vereceksin. Yiyemiyorsa, ağzına koyacaksın, suyunu içireceksin, çıplaksa giydireceksin. Esselamualeyküm deyip de bir çıplağın yanından geçmek ona hakarettir. Çıplağı gördüğün vakitte onun üzerine bir esvap koyabileceksen koyacaksın. Koyamıyorsan bir koyana diyeceksin ki; "Kardeş şurada bir çıplak gördüm ben, onun esvabı filan yok, hava da soğuk. Ne olur bir kaputcağız da sen ver

ona!" filan diye arada delaletçilik de yine faydadan hâlî değildir. Yapabiliyorsan kendin yap. Çıplak, cahil kalıyor. Köprü altında çocukların hesabı yok diyorlar. Geceleri köprü altında yatıyor diyorlar.

Biz nasıl insanız ki köprü altında çocuk yatırıyoruz?

Biz öldük mü ki?

Onları niçin biz besleyemiyoruz, niçin mekteplere verip okutamıyoruz, niçin onların terbiyeleriyle meşgul olup da cemiyete yararlı bir insan olarak yetiştirmiyoruz da mazarratlı bir insan olarak [yetiştiriyor.]

Köprü altında yaşayan çocuk ne olacak?

Hırsız olacak ennihayet, yahut katil olacak! Başka bir şey olmaz ki!

Ama bu kabahat seninle benim.

Niçin?

Selamdan haberimiz yok. Sen bu çocuğa dersin;

"Selamün aleyküm yavrum!"

"Aleyküm selam amcacığım. Ama bak ben burada yatıyorum amca! Bu kış gününde, köprüünün altında, soğuk çeşme kıyılarında cırılçıplak bir vaziyette! Sen nasıl müslümansın da

beni görmüyorsun burada? Senin beni barındıracak bir odan mı yok, niçin toplanıp da bir odacık yapmıyorsunuz da oraya fakirleri koyasınız da orada o fakirler barınsın?

E bizim dulhanelerimiz var.

Ama dulhanelere herkesi koyarlar mı ya? Dulhaneye hadi götür de koy çocukları, sok bakalım bir yere?

Sokamıyoruz ki!

Niçin?

Dar, nispet dahilinde genişlemek lazım. Bu genişlik nispetinde yardım kollarının [araştırılması lazımdır.]

İşte le-mevkıfün fisebilillah. Bu da Allah yolunda bir mevkıftır ki, paraları vereceğiz, böyle büyük binalar yapılacak, içine aşçı konacak, erzaklar konacak, o fakir çocuklar orada yiyecekler, içecekler; onları mektebe göndereceğiz, okutacağız, tahsillerini yaptıracacağız; yüksek tahsil sahibi olacak maaş alacak devletten, müreffeh bir hayata kavuşacak; evlenecek, barklanacak, millete de [faydalı olacak,] çoluk çocuğu da artacak.

Bu selamın verdiği manâlardır. Yoksa selamün aleyküm kafi değil. Selamın verdiği

manâlar cemiyetin ihtiyaçlarına karşı gelebil-
mek.

O yetim çocuklar, ki köprü altında duru-
yorlar başka. Bir de bizim kendi çocuklarımız
var ki, bu kendi çocuklarımızın da hakkından
gelemiyoruz. İslâm'dan ârî, İslâm'dan uzak, din
bilgilerinden uzak. Bunların da yetişmelerine
hiç alakadar olamıyoruz. Hemen sabahleyin
kalkıp gidiyor dükkanına, işiyle meşgul, çocu-
uyla alakadar değil. Bu çocuğuyla alakadar
olamamak kadar acı da bir şey yok. Çünkü
İslâm'dan evvelki zamanda, bahusus kız ocuk-
larını [diri diri toprağa gmerlermiş.] Kaynata
olmak çirkin bir âdet imiş o zaman. "Kızını bak
götürdü de filana verdi." diye bir abeslik, ayıp
geliyormuş insanlara. Onun için kız çocukları-
nın yaşamalarına imkan vermezlermiş. Bir de
maîşet kısa, onun yiyeceğini de fazla görüyor,
oğlan çocuğu kazanacak, ekmek getirecek. Kız
ocuğu evde duruyor ekmek yiyor. Bunun yediği
ekmeğe göz dikeyor baba, "Bunu ldrelim de
gitsin bir an evvel, ben de kaynata olmaktan
kurtulayım." [diyor,] götürüyor evladını diri diri
gmyormuş İslâmiyet'ten evvelki devirde.

Sûre-i Şems'te, *Sûre-i Fâtır*'da bunlar apaçık bellidir. Sorulacaktır bu onlardan.

Şimdi bu baba öldürdü o çocuğunu, kendisi kâtil oldu başka. Fakat çocuk masumdur, o zamanki [doğru] imanı varsa cennete gider. Ama bugün anası var, babası var, ekmek yemek de çok bol. Müreffeh bir hayat da var. Bu müreffeh bir hayatın içerisinde evlat cehennemlik tarafını seçmiş, oraya gidiyor. Baba da hiç ilgili olmuyor, "Ne yapayım büyüdü artık hangi yola giderse gitsin." diyor.

Senin gözünün önünde evladını cehenneme atarken, sen cennete nasıl gidersin ey baba?

Sen cennette nasıl yaşayacaksın yani?

Hadi gittin cennete, fakat senin oğlunu atmışlar cehenneme, yanıyor orda kıvranıyor. O âhiret de bambaşka bir âlem. Cennetteki insan cehennemdeki insanı görecek, cehennemdeki de cennettekini görecek. Arada perde yok, o âhiret âlemi bambaşka bir âlem. O ona yalvaracak, o ona konuşacak böyle bir yer. Binâenaleyh evladını bugün eliyle cehenneme atar şekilde, imansız olarak yetiştirmek, kızını diri diri öldürmekten daha beter. Evladını diri diri

öldürüyormuş ya, ondan daha beterdir, evladının küfrüne rıza vermek. Çünkü küfre rıza bu da küfrü icap eder diyorlar. Günaha rıza günahı icap eder diyorlar. Akâid. Birisi şarap içiyor, sen de iç diye para veriyorsun ona içiriyorsun, sen de onunla müştereksin. Onun aldığı günahın ay-nını sana da verirler, belki daha fazlasıyla.

Onun için Cenâb-ı Peygamber;

Efşû's-selâm beyneküm. "Beyinlerinizde [aranızda] selamı ifşâ ediniz." [buyuruyor.]

Ankara'ya gittik, bir arkadaşımız var, bir camide vaaz ediyor. Gidelim, orada ziyaret edelim dedik. Kendisi yüksek mühendis, fakat bilgisi çok, Arapça'yı güzel bilir, hadis çok bilir, Kur'an bilir, hafızdır, vaaz ediyor. Kaçınıcı vaazıymış bilemem, kaç epey bir zamandan beri bu selam üzerine vaaz ediyormuş. O gün yine selamdan bahsetti,

Selâmün alâ Musa ve Harun.

Selâmün alâ İbrahîm.

Selâmün alâ İlyâsîn...

Bunların izahını yapıyordu.

Selam Allah'tan gelir. Allah'tan gelen selamı sen de aranda ifşa et. Günaydın de yine. Günaydın demeden önce, esselamü aleykümü

evvela de, Allah'ın selamını ver sevap al. Bir selama otuz tane; 10, 20, 30 sevap veriyorlar demiş. Bir de böyle şefkat kanatlarını açarsın. Kanat denince kapının kanadını anlama, pencerenin kanadını anlama. Kanatlar çok. Şefkat kanadı. "Annenin şefkat kanadı altında." [denir.] Annenin şefkat kanadı, işte etrafındakilerine acıma hislerinin insanda uyanması. Bu hislerin uyanması imana bağlı. Yukarda bir hadis geçti;

İllâ şiddeten ... illâ şuhhan. Şiddet arttıkça sıkılık da artacak. İmansızlar için ama. İmanlılarda şiddet hiç gelir. Şiddette imanlı hiç üzülmez. Çünkü imanlı Allahu Teâlâ'nın takdiline razıdır. Ne gelirse hep Allah'tandır. Hiç üzülmez. İnsana bir kuru ekmek kafidir, katık istemez insan. Kuru ekmeği buldu muydu o fakir değildir. Fakir kuru ekmeği bulamayanadır. Hatta derler ki; borcu olan insan kuru ekmekten başka şey yerse, katık yerse caiz değildir demişler. Madem ki borcun var, zeytinyağı koyup banamazsın, tuz ekmek yiyecek. Zaten ekmeğin içinde tuz da var, kuru ekmek insana kafi gelir. Fakat insan bugün o kadar haris olmuş ki, istiyor üç öğün her şeyi mükemmel olsun yiyeyim, içeyim. Halbuki biz müslümanların, hatta

Türk kavminin anane olarak yakın zamana kadar iki öğün yemeği varmış; bir sabah yermiş, bir de akşam yermiş. Bir devir gelmiş Avrupa âdeti, ananesi içimize girmiş, "Öğle yemeği de iyi oluyormuş." diyerekten bir de öğlen yemeği ortaya koymuşlar. Şimdi kısa günler, sabahleyin yiyorsun sekizde. Sekizde yediğin yemek, 12'de öğlen olur dört saat. Akşam dörtte, beşte akşam oluyor, dört saat sonra bir yemek daha. Halbuki dört saatte yemek erimez insanın içerisinde. İnsanın midesinin de biraz istiharat etmek mecburiyeti var, dinlensin bir miden. Diğer aletleri de dinlensin. Buna meydan kalmadan hemen arka arkaya, arka arkaya tıktırıyoruz, sonra hastalıklar başlıyor, hadi ondan sonra doktor doktor, kapı kapı dolaşıyoruz.

Erzurumlu İbrahim Hakkı hazretleri, kitabında çok güzel şeyler söyler. Az ye, az iç, az uyu. Bununla ilgili geniş tafsilatlar vermiş. Yalnız buğday ekmeğini yiyen adam katiyen hasta olmaz diyor. E biz, kaç çeşit yemek yiyoruz. Bunun kimisi az şeyle erir, kimisi daha çok zaman ister. Kimisi mesela et gibi daha ağır yemekler, yağ gibi yemekler daha ağır erir, vücudu yorar. Vücudu yormasıyla beraber, az zamanda insan

ihtiyarlık devresine giriverir vesselam. Halbuki onun dediği gibi sırf buğday ekmeği yemiş olsak hiçbir şey olmaz, hiçbir hastalık da gelmez vücudumuza. İbrahim Hakkı boşa söylememiştir o lafı. Ama biz bugün sabahleyin işte reşeli olacak, yağı olacak, kaymağı olacak, balı olacak... Onunla güzel yiyoruz, 24 saat bize yeter. Fakat öğlen olmadan yine etliyi, yağlıyı arkasından yetiştiriyoruz, yine hakkından gelemez bir hâl almış durumda.

Onun için;

Efşü's-selâme beyneküm.

şiddetli devirler gelir, gelir ama ehl-i iman hepsini imanıyla karşılar, iman hepsine karşı durur, hiç korkmaz.

Yağmurlar kesilmiş, katiyen yağmur gelmiyor, yerden hiç bir şey bitmiyor.

"Bitmesin varsın, Allah bana kafidir. Allah benim rızkımı verecektir." der, yine Allah onun rızkını verir. Çünkü yerin altında yaşayan nice mahluklar vardır ki, hepsi merzuk oluyor, hepsinin rızkını Allah veriyor.

Geçen bir mermer getirmişler bize, mermer nasılsa kırılmış, kırıldığı yerden bir kurt çıktı. şöyle şu kadar olmuş kurt, mermerin

içerisinde. Mermerin içerisinde mermeri yiye yiye büyümüş, kocaman bir kurt olmuş. Mermer kırıldı ne hikmetse buradan kurtcağız çıktı dışarıya. Çok görülen tecrübeler içerisinde mevcuttur bunlar. Ağaçların içerisinde kezalik öyle yetişirler. Havayı nereden alır, suyu nereden alır, nasıl yaşar, Allah bilir artık. Ama yaştan Allah yaşıyor. Binâenaleyh senin için yaşamak mukadderse sana Cenâb-ı Hak nereden rızkı verecekse verecek seni yaşatacaktır. Onun için hiç üzülmez. Hiç keder çekmez, gam çekmez, Allah'a teslim olmuştur, "Allah'ım vardır, yeter!" der. Onun için asıl korkan imansızlardır.

Binâenaleyh bu selamdan katiyen ayrılma kardeşim.

Bak şimdi arkasından ne diyor Cenab-ı Peygamber;

Vellezî nefsi bi-yedihî. Cenâb-ı Peygamber'in yemin tarzıdır. Vav, vav-ı kasem derler ona.

"Nefsim yedi kudretinde olan Allahu celle ve alâ'ya kasem ederim ki." *Lâ tedhulûne'l-cennete hattâ terâhamû.* "Siz cennete giremezsiniz, hatta birbirlerinize acımadıkça."

Eyvah, eyvah! Bu acıma, şevkat kanadından bahsettik ya, ve teâvenûden bahsettik ya. Teâvün-ü İslâmiye çok [uzağımızda kalmış.]

"Canım ben vereceğim ama benim zaten maaşım bana yetmiyor, benim kazancım bana da yetmiyor. Ben nereden ne vereyim?"

Hepsi masaldan ibaret.

Biraz az yiyiver, biraz az geziver ne olur?

Yok. Keyfime dokunulmasın, her şeyi müreffeh bir şekilde yaşayayım. Ondan sonra paraları istif edeyim, biriktireyim. Kimseye yardımım olmasın."

İşte bir de hayaller besler; "Çocuğuma, torunuma, torunumun torununa..." İşte mallar bırakacak aklınca.

Sonra Allah bir kavim yaratır ne sana yarar, ne başkasına yarar!

Lâ tedhulûne'l-cennete. "Siz cennete giremezsiniz."

Bellemek lazım. Hepimiz istiyoruz cennete girelim diye ama Cenâb-ı Peygamber diyor ki;

"Siz o cennete giremezsiniz, mümkün değil sizin için şu cennete girmek."

Ya?

Hattâ terâhamû. "Birbirinize şevkat edin bakalım, acıyın bakalım, merhamet sahibi olun bakalım!"

Yâ Allah, yâ Allah!..

Adapazarın'dan bir efendi geldi, dedi ki;

"Hocaefendi, bizim camimiz zenginlerin muhitidir, çok güzel halılarla tezin olunmuştur camimiz. Eski halıları ne yapalım, bunları nereye koyalım, harcayalım? Sonra bizim bir de kursumuz var, orada çocuklarımız okuyor. Üç öğün yemek veririz, karyolaları mükemmel, yemekleri mükemmel, her şeyleri mükemmel."

Bayıldım. Adapazarı'ndaki tüccar İstanbul'daki tüccarların yanında sıfırdır. Burada nice milyonerler vardır, fakat çocuklarımızın karnının tok mu, aç mı olduğundan haberi yok. Elini uzatmak istemez, [sen ona] uzatsan da çeker. Uzatamazsın, çeker elini.

Niçin?

İman zayıf.

O çocuk orada eh okumasın varsın, bana ne! Gitsin memleketine babasının yanında rençperlik mi yapacak, bakkallık mı yapacak, ne yaparsa yapsın, okuyup da ne olacaktı?!

Hattâ terâhamû.

Bak Şimdi buna iyi dikkat edin!

Merhamet sahibi olmalı, yoksa işin altından çıkamazsınız.

Kâlû: Yâ resûlallâhi. Ashâb-ı kirâm cevap veriyor. "Yâ Resûlallah! Yâ Resûlallah! Çok güzel fakat." *K ll n  rah m n*. "Hepimiz acıyoruz biz, bak bizdeki Şefkat merhamet kimde var?"

Bu sene iŐittim, bir muhabbet oldu da, en cömert kavim Arap kavmidir. Arap kavminin cömertliğine hiç kimse çıkamaz dediler. Çok seh vet sahibidir, olsa da olmasa da elindekini avucundakini yedirir, düŐünmez arkasını. Misafirine karşı çok misafirperver, elindekini avucundakini yedirir. Ona eŐ olacak bir kavim tasavvur olunamaz dedi birisi. Arap methinde, bu Arapların meziyetlerin içerisinde de dahildir.

Onlar Şimdi diyorlar ki;

"Biz çok merhametli değil miyiz ki y  Resûlallah! Herkese bak evimizdekini, karılarımızı verinceye kadar ikramda bulunuyoruz, tarlalarımızı ikramında bulunuyoruz, neler yapıyoruz, barındırıyoruz evlerimizde, ne Şefkat bu! Yetmez mi bu y  Resûlallah. Bak, k ll n  rah m n. Hepimiz merhamet sahibiyiz, Şefkat

sahibiyiz, hepimiz elimizden gelen fedakarlığı yaparız."

Kâle: Cenâb-ı Peygamber buyurdu ki." İn-nehû. "Bu sizin merhamet dediğiniz terâhüm." *Leyse bi-rahmeti ahadiküm*. "Sizin birinizin acıması kafi değil."

İçinizde her devirde bir tane efendi çıkmış çok merhametli, evinde işte fukaraları yediriyor, içiriyor. Yetimleri giydiriyor kuşatıyor, gelin ediyor şey ediyor filan, çıkar böyle her memlekette. Gavurların içinde de vardır bazen çıkan bunlardan. Fakat diyor ki;

Leyse bi-rahmeti ahadiküm. "Ha bu sizin birinizin yapacağı işle olur iş değil." Terâhamû. Cemî olarak, hepiniz böyle merhamet sahibi olacaksınız. Hepiniz şefkat sahibi olup, hepiniz elinizden gelen fedakarlığı her zaman yapmakta yarış edeceksiniz. *Ve sâri'û*. yarış edeceksiniz. Bu benden daha çok, o benden daha çok, ben ondan daha çok, herkes gücü nispetinde yahu.

Fakat ne yazık! Gösteriyor ki şuraya iki tane oda yaptık, bir de kalorifer yaptılar bu sefer, üç beş tane çocuk var. Şimdi şikayetçilerin şikayetini naklediyorum; "Halktan yardım

istemekten göbeğimiz patladı. Zenginler kafasını çeviriveriyor, yine fakir fukaradan neyse az çok bir şeyler buluyoruz." diyorlar.

Bu olur şey mi yani?

İnsan hicap duyuyor bundan çok.

Bu sene bir Habeşli ile Mekke-i Mükerre-me'de müşerref olduk. Habeşistanlı bir adam. Adam hemen bizim adresimizi öğrenmiş, çabucaktan bize bir mektup yazmış;

"Aman biz sizin yardımınıza muhtacız, bize biraz yardım edin. Çocuklarımız burada okuyor ama bu çocuklarımızın yardımına gücümüz yetmiyor siz de biraz yardım edin." diyerekten.

Osmanlı Devleti'nin şerefi var ya! Bu devletin şeref, saltanatından, bunlardan da bir şey koparabiliriz miyiz diyerekten adam bize mektup yazmış.

Yahu akıl var, fikir var, buradan Habeşistan'a nasıl yardım gider bu devirde?

Kolay bir iş mi bu?

Biz kendi çocuklarımızın, kendi evlatlarımızın himayesinden aciz bir durumdayız da kalkacağız da buradan Habesiştan'a, Sudan'a, bilmem nereye yardıma gideceğiz. Hayal ile

yaşamak olmaz böyle. Halimiz harap bir durumda.

Allah muinimiz olsun.

Bakalım ne dedi;

Leyse bi-rahmeti ahadiküm hâsaten.

"Şöyle hususî merhametler kafi değil."

Hususî merhametler çok elhamdulillah memleketimizde, eksik değildir, çok merhamet sahipleri vardır; kapısı açıktır, ikramı, vergisi boldur, ama kafi değildir.

Velâkin rahmete'l-âmmeti rahmete'l-âmmeti.

Rahmeten âmmeh, umum.

Elhamdulillahillahi rabbi'l-alemîn.

Bunu gâvur okumuş;

"Yahu!" demiş, "Bizim İncili okuyan papazlar, Tevrat'ı okuyan yahudiler 'Allah bizim Allah'ımız' diyorlar. Ya bak bu müslümanların kitabı ne güzel diyor. 'Allah, âlemînin sahibi Allah.' Ben öteki dinlerden vazgeçtim. Bu güzel bir din, ben de müslüman olayım." demiş, gitmiş müslüman olmuş. Samsun'da oturuyormuş şimdi o adam.

Elhamdulillahillahi rabbi'l-alemîn. "Allah âlemînin rabbisi."

Senin de merhametin âmmeye olacak.

Bak Cenâb-ı Hakk'ın merhametine ki, yerde ona itaat eden var etmeyen de var, dini tanıyan da var tanımayan da var. Hatta Allah'a karşı, peygambere karşı, kitaba karşı söylemek istemem, böyle yanlış hareketlerde bulunanlar da var. Fakat Allah onların hiçbirisine bakmıyor, kulak asmıyor da rahmetini umuma veriyor, güneşini umuma veriyor, erzakı umuma veriyor. "Sen bana itaat etmiyorsun sana vermeyeyim." demiyor.

Senin de merhametin âmmeye olsun. Sen âmmeyi bırak da hiç olmazsa kendi cinsine olsun. Hiç olmazsa komşuna olsun! Hiç olmazsa vatanına olsun! Hiç olmazsa camiindeki cemaatine olsun a müslüman!

Allah affetsin cümlemizi.

Şu bir hadisi de okuyayım kâfi gelsin.

Len yezâle'l-abdü fî füşhatin min dînihi mâ lem yeşrabi'l-hamra Abd, mâlum kul. Buradaki abdden murat müslüman kul.

"Bir müslüman kul Allah'a mutî olduğu müddetçe daima dininde vüs'at üzerinedir, rahatlık üzerinedir, saadet ve selamet üzerinedir."

Allah'a mutî olduğu müddetçe Allah onun her şeysinde bir genişlik, bir rahatlık verir, huzur içerisindedir. Parası olmasa da, akşama yiyecek ekmeği olmasa dahi yine bir huzur vardır; "Allah beni aç bırakmaz" der, "Rızkımı gönderecektir" der. Yine bir huzur ve rahatlığı vardır.

"Bu devam eder." Mâ lem yeşrabi'l-hamra.
Hamr, mâlum şarap.

"Fakat bu şarabı içmediği müddetçe müslüman saadet selamet ve rahatlıklar içerisindedir."

Fî iktisadin min dinihî. "Her cihetten."

Peki!

Fe-izâ şeribehâ.

Şimdi akıl, demin tarif ettik ya yukarıda. Kendini menhiyattan tutabilen akla akıl derler. Kendini yasaklara karşı bağlamış tutsak ediyor, seni o şeylere göndermiyor, diyor ki;

"Yasak, günah!"

Şimdi biz namaz kılıyoruz elhamdülillah.

Allah affetsin ve bizi dâim etsin bu namazlarımız da.

Fakat bu namazlarımız bir yatıp kalkmadan ibaret değil. Bu namazlar, bu erkandır

yatarız kalkarız, okuruz. Buna erkan, usul derler. Asıl namazda havf u haşyet ve huzû lazım.

Allah ile olabiliyor musun namazında?

Allah'ın ile ne kadar olabilersen namazında senin namazın o kadar makbuldür. Makbuliyeti Allah'ınla olabildiğin müddettir. Bizim karşımızda elhamdülillah put yoktur. Biz putun karşısına dikilmeyiz fakat bütün varlıkların sahibi olan Allah'ın divanına duruyoruz. O el bağladığımız onun divanında duruşumuzdan neşet ediyor. Kendimizi de topluyoruz; "Yâ Rabbi! 'Sana hamdolsun' diyerekten biz senin huzurunda bulunuyoruz. İçimizi bir korku, bir havf istila ediyor ki sağımızı görmenin imkânı yok, solumuzu görmenin imkânı yok, hatta kendimizi görmenin de imkânı yok."

Bu havf u haşyet istila etti miydi insanı, kendisinden de haberi olmaz insanın artık. Bu halindeyken bir günah karşına çıkar. Ha o günah çıktığı vakitte müslümanın eli ayağı kesilir. Eli ayağı kesilir;

"Ben nasıl müslümanların ki bugün Allah'ımın yasağı ile karşı karşıya kaldım?"

"Allah'ımın yasağı ile karşı karşıya kaldım!" diyerekten eli ayağı titrer bayılır gider orada artık, o işi işleyemez, o günahı işleyemez.

Şurada bir misalle aklıma geldi şimdi.

Vaktiyle kervansaraylar varmış ya. Yolcular giderlerken bir misafirhaneye uğrarlarmış. Misafirhaneden o akşam giren sağ çıkmıyor, ölüyor.

Yine bir zavallının birisi uğramış. Demişler;

"İyi ama, iyi bak, hesap et! Buraya giren sağlam çıkmıyor. Soğuk hava, dışarıda kalmıssın, pekâlâ ama, gir içeri bir şey demeyiz. Fakat iyi bil ki bak buraya bu kadar insanlar geldi girdi. Hiçbirisinin sağlam çıktığı yok, gidiyor hepsi âhirete.

Demiş;

"Ne yapayım canım, sokakta bu karın altında soğukta dışarıda kalmaktansa Allah'a sığınırım. Pekâlâ bana müsaade edin gireyim içeriye." demiş girmiş.

Bir mum vermişler kendisine yakmış, yatmış aşağıya.

Gecenin bir vakti olmuş, karşısında bir kız belirmiş, ayın 14'ü gibi. Genç adam, nefis kabarmış. Elini ateşe koymuş, demiş;

"Bak, bunun ateşine dayanamıyorsun elini çekiyorsun, ya o cehennemın ateşine nasıl dayanacaksın sen? Yum gözünü bakma ona! Yum gözünü bakma ona!" derken sabah olmuş, selametle çıkmış adam dışarıya.

Demişler ki;

"Sen ne oldu da ölmedin yahu? Buraya şimdiye kadar ölmedik insan gelmedi hiç, herkes ölüyordu?"

E demiş, böyle bir hadise oldu. Ben o hadiseye karşı kendimi böyle müdafâ ettim, muhafaza ettim. Allah da beni korudu." demiş.

Haa!..

Aziz kardeşler!

Bu günahlar bizi cehenneme sürükleyen büyük ateşlerdir.

Allah muhafaza etsin, Allah muhafaza etsin!

Onun için genci ihtiyarı yok ha.

Ben gencim korurum, öteki de ben ihtiyarım artık benden de korkulmaz.

Yok yok, öyle şey yok. İnsan nefesi çıkıncaya kadar hep Cenâb-ı Hakk'ın şeysi altındadır. Halimizin ne olacağını bilemeyiz.

Şimdi;

Fe-izâ şeribehâ. "İçkiyi içti."

Burada bir tane misaldir bu. İçki yalnız değildir ha. İçki olsun, kumar olsun, faiz olsun, hırsızlık olsun, katil olsun, bunlar hep birbirini kovalar.

Bunlardan hangisi olursa olsun;

Harakallâhu anhu setrahu. "Allah celle ve alâ onun üzerinden himayesini çeker."

Allah celle ve alâ bu günahı irtikap eden adamın üzerinden muhafazasını çeker. Yandı! Bu yanmanın alametidir yani.

Allah o faize müptela olanların, içkiye müptela olanların, diğer zinaya ve envai çeşit günahlara müptela olanların hep yardımcısı olsun. Allah muhafaza etsin, kurtarsın bu âfetlerden.

Bunlar büyük âfetlerdir, sözle önlenmez özle önlenir. İçeriden gelecek öyle bir iman kuvveti olacak ki seni ondan men edebilsin. O iman kuvveti de olmadıkça ölürsün gidersin o halinle.

"Eh Allahu Teâlâ himayesini kaldırınca." *Ve kâne's-şeytânü veliyyehu.* "Olur onun üstazı, hâmisi şeytan."

Velisi şeytan olur, şeytan oldu muydu;

Ve sem'ahu ve basarahu ve riclehu. "Eli de, ayağı da, gözü de, kulağı da hepsi şeytanın elindedir yani."

Yuları teslim almıştır şeytan. Aldı mıydı;

Yesûkuhu ilâ külli şerrin. "Ondan sonra onu bütün ne kadar fenalık varsa hepsine sevk eder."

Ne kadar!

Onun için derler ki bütün günahları, envai çeşit ne kadar günah varsa, toplamışlar bir odaya koymuşlar kapatmışlar oraya. Misal. Kapamışlar, kapısına da anahtarını da içkiyi koymuşlar. İçkiyi açtın mı hepsi gitti, hepsini işlersin artık. Hepsini işlersin;

Ve yasrifühu an külli hayrin. "Bütün hayırlardan da seni uzaklaştırır."

Yine bir misal hatırıma geldi.

Vakti ile, İslâm'dan evvela, abidlerden birisi, insanlardan mı şey yaptı ne yaptıysa onların âdetleri böyle şehir dışına çıkıyorlar, manastır dedikleri gibi, rahiplerin, rahibelerin

yaşadıkları dış yerlerde binalar yapıp orada saklanıyorlar, orada geçiniyorlar, dünya hayatının içerisine girmiyorlar yani. Dünyada insanlarla işi yok.

Adamın birisi böyle çekilmiş, "Bu insanlardan fayda yok Allah'ımla olayım." diyerekten.

Eh orada ibadetiyle taati ile, o zaman ki bilgiler neyse onlarla meşgul bir âlemde, meşgul bir halde.

Şeytan var ya. Bir o zaman [şeytanın] insan kılığına girebilir görünebilir şeyi var. Elhamdülillah ki Peygamberimizin sayesinde onun yüzünü görmekten uzağız elhamdülillah. Allah onu koruyor bizden.

O gün bir insan kılığında geliyor bu rahibin yanına.

Selamünaleyküm, yahut o zamanki selam neyse.

Hoş geldin sefa geldin, buyurun, diyor.

İşte ben tanrı misafiriyim diyor.

Pekâlâ!

O gün neyse akşam yemeği ona da koyuyor, Buyur diyor, ye.

Ben yemem diyor.

Neden?

Bir gün, iki gün, üç gün misafir kalıyor yemiyor. Beni Allah diyor, acıdı bana Allah. Beni yemek şeysinden korudu. Ben artık ekmeği yemeğe ihtiyacım yok diyor. Bana hayatı ekmeksiz yemeksiz yaşama kabiliyetini verdi. Benim ihtiyacım yok, yemem diyor.

E diyor, Ne yaptın da sen böyle bu devlete eriştin, bu nimete eriştin?

Bir günah yaptım diyor, onun arkasından bir tevbe ettim ki, o tevbem Allah'ın indinde makbul oldu diyor. İşte bana artık yemek ekmek ihtiyacını benden kaldırdı diyor. Ben şimdi böyle rahatım çok. Sen hiç üzülme!

E yahu ben de senin gibi olamam mı böyle?

E diyor, bir gûnahta sen işle diyor, işte benim yaptığım duayı sen de yaparsın, istiğfarı yaparsın. Şimdi biz okuyoruz her sabah her akşam ya. Sen de okursun, Allah da affeder. Sen de benim gibi olursun diyor.

İyi bir şey ya, ekmekten yemekten böyle bu ihtiyaçtan insan azad oldu muydu rahat kalır tabi.

İyi, yapayım öyleyse diyor.

Üç tane günah var diyor. Birisi zina birisi, katl, birisi de içki diyor. Bu üçlüden birisini ihtiyar et.

Zina yapamam diyor, o olmaz.

Katl?

Onu da yapamam diyor.

İçki?

Eh diyor, onu neysa o ehven. Onu içerim sonra tevbe ederim diyor. Öteki ikisi fena.

Pekâlâ!

Şeytan bu, gidiyor hükümdarın kızını hasta ediyor. Doktorlar doktorlar, çare yok.

Diyor;

Gidin, filan yerde bir rahip var diyor. Yani bugünkü tabirle bilgin var diyor. O bir nefes et-sin iyi olur kızın diyor.

O da âciz kalmış tabi.

Eh götürün rahip okusun.

Rahip geliyor bakıyor ki ayın 14'ü gibi bir kız, gayet güzel.

O sırada içkide içmiş tabi. İçki içmiş sarhoşluk kafası. Şeytan da işin içinde.

Diyor;

"Yapacağını yap be aptal. Bir daha senin eline böyle bir şey geçmez. Fırsat bu fırsat, böyle bir nimet!"

Derken zinayı yapıyor.

Şimdi korku başladı, sarhoşluk da gidiyor kafadan, artık ayılma hali geliyor kendisine.

Eyvah ne yaptım ben yahu? Şimdi beni ne yaparlar bunlar?

Asarlar keserler.

Öldür bunu da göm diyor. Avanak! Ne bilecekler! Gönderdim gitti dersin diyor.

Bir de öldürüyor onu, gömüyor oraya, ondan sonra meydana çıkıyor iş.

Allah esirgeye.

Asılacak.

Ulan diyor, avanak! Bu günahları sana ben işlettim. Bana iman et kurtulasın buradan diyor.

İmanını da alıyor elinden...

Allah!..

Bak bak bak, içkinin yaptığı felakete bak arkadaş!

Allah hepimizi affetsin, mağfiret etsin. Tevfikatı samedaniyesine mazhar etsin. Bu

gençliğimizi Allah muhafaza etsin, bu kötü haram şeyleri işlemekten korusun yâ Rabbi!

Bu haramlar çok kötü şeylerdir, fena şeylerdir.

Allah bizi bu iman ile taltif etmiş, lütfetmiş. Bu bizim elimizde değil, ezelde vermiş bize bunu elhamdülillah. Bu güzel memleketlerde de bizi yaratmış.

Anamız ya Amerika'da doğaydık, ya bilmem hangi yerde doğaydık, bir gavurun dölü olaydık ne olurdu bizim halimiz?

Elhamdülillah ki bir müslüman neslinden, bir müslüman memleketinde beş vakit ezanlar okunuyor kulağımızın dibinde.

Her gün çan sesi dinleseydik ne olurduk?

Onun için bu nimetin kadri çok büyük. Bunu böyle ayaklar altına alıp da nefsin üç günlük beş günlük arzusu için bu günahları işlemek insanın aklının işi değil.

Onun için akıl o akıldır ki, akıl ona derler ki insanı Allah'ın yasaklarından alıkoyar; atı, deveyi yürümekten alıkoyan bağ gibi. Eğer bu bağımız yoksa demek ki bizim ilgimiz kesilmiş Allah'la, himayesinden bizi bırakmış. Kendi

halinizle ne yaparsanız yapın demiş. Biz bundan çok korkarız.

Allah cümlemizi affetsin. Tevfikatı same-daniyesine mazhar etsin. Himayesini üzerinden bırakmasın. Tevfikatı samedaniyesine mazhar eylesin. Kendisine mutî, kendisini seven, kendisinden korkan havf u haşyet ile içerisi dolu bahtiyar kullarının zümresine ilhak eylesin.

Bu duamız çok güzel ama bilirsiniz ki herşey yerinde yetişir. Arabistan'ın çölünde ağaç yetişmiyor. Sen ne kadar desen ki yarın burada bir elma ağacı dikelim, armut ağacı dikelimde olsun, olmaz.

Niçin?

Orası ona müsteid değıl. Kum, sıcağı görür yakar. Her gün dik her gün sula yine olmaz. Çünkü o hararete, oradaki ateşe dayanamaz, kurur çabucaktan.

Ya bizim dualarımızda da muhitlerimizde camilerimiz çok şükür Allah'ın himayesi altındadır yani. Camilerimizden uzak kaldık mıydı işte Arabistan çöllerindeki kuma ağaç dikmeye benzer.

Onun için küçük yavrularımıza herhalde dinimizi güzel öğretelim. Onları camilerimize

getirip alıştırıralım, dinimize saygı sevgi hürmet şeyleri aşılatalım.

Biz de hep misafiriz burada. Kim bilir hangi gün hangi saatte birbirimizden ayrılacağız?

Ha şimdi bu duamızın içerisinde söyleyeyim. Geçen hafta cuma günü yani iki gün evvelki cuma gününde. Bu sefer bizim hac arkadaşımız vardı. Eczacı Lokman Hekim diyerekten ismi mâruf, Tefvik Efendi. Kaç hacılığı da var kendisinin. Yine bu sene hacda idi. Evvelki hafta bana bir sürü ilaç getirmiş. Bir de kitap getirmiş güzel, ilaçlar hakkında malumatlar. Bu hafta ben kapıya gelirken o da karşıma çıktı. Selamlaştık, öpüştük. Ben içeriye girdim o da geldi. Namazını kıldı evine gitmiş, Rahmeti Rahman'a kavuşuvermiş.

Bu nefes bundan ibaret, hayat bundan ibaret yani. Kendisinin de birçok ilaçları var. İşte sıkıştığın vakitte şunu yutarsan açılırsın, bunu yutarsan damarın genişler diyerekten ama vakit gelince hiçbir şey fayda vermiyor.

Allah cümlemize uyanıklıklar versin. Bu muvakkat olan hayatımızın içerisinde Hakk'ın razı olacağı bizim ve kendisinin de sevdiği

güzel amellerle bizleri taltif buyursun. Rızasına muvaffak amellerden bizi uzak etmesin ve hoşlanmadığı amellerden de bizi muhafaza etsin.

Biz aciziz o himaye etmezse perişan oluruz.

Allah hıfz u himayesinden ayırmasın bizleri.

Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesifûn ve selâmün ale'l-mürselîn velhamdülil-lahi rabbi'l-âlemîn. el-Fâtiha.

Mehmet Zahid KOTKU

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ